BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL | In România: 3 lei | In străinătate: 6 lei

Nr. 206 Luni 1 August 1938
14 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BINECUVÂNTAREA REGINEI

Milioane de Români vor fi citit până astăzi — pătrunși de un fior de adâncă emoție — cuvintele de o nobilă frumusețe și de o sguduitoare sinceritate, pe care Regina Maria le adresează țării și poporului Ei, de dincolo de liniștea mormântului.

Multe regine și-au închis ochii pentru totdeauna în cursul turbure al istoriei. Ele se odihnesc azi în morminte de marmoră sau de bronz, sub bolți de catedrale sau biserici, în cripte sau [illegible]ece. Dar niciodată, niciuna n'a dăruit poporului și țării, în care a domnit, însăși inima ei, însoțind acest dar regesc de o spovedanie atât de umană, încât pare un ecou de eternitate, venit din adâncul tuturor durerilor și din infinitul tuturor iubirilor și năzuințelor omenești.

Sfiala ne cuprinde când încercăm să înfățișăm în cuvinte, în sarbede și neindestulătoare cuvinte, moștenirea spirituală, pe care Marea Regină dispărută o lasă neamului, pe care l-a iubit, cu care a suferit, pentru care a nădăjduit, alături de care a triumfat.

A devenit a noastră prin bucurie și prin durere. Durerea I-a fost mai lungă, dar bucuria I-a fost mai mare. Ni-a fost inspiratoare și călăuză. Nu ne-a judecat, ci ne-a iubit cu toată puterea inimii Sale. A fost „Mama tuturor", aceia care poate fi găsită totdeauna, în clipele de durere sau de primejdie.

Ajunsă la capătul drumului Ei, înnaite de a intra, prin moarte, în imortalitate, suflul Ei, care expiră, găsește cuvinte sublime de îndemn la unirea tuturor și mâinile Ei, care stau că cadă, se înalță auguste într'un gest suprem de binecuvântare:

„Te binecuvântez, iubită Românie, țara bucuriilor și durerilor Mele, frumoasă țară, care ai trăit în inima Mea și ale cărei cărări le-am cunoscut toate... Frumoasă țară, pe care am văzut-o întregită, a cărei soartă am împărtășit-o atâția ani, al cărui vis strămosesc l-am visat și Eu și Mi-a fost îngăduit să-l văd împlinit. Fii tu veșnic îmbelșugată, fii tu mare și plină de cinste; să stai veșnic falnică printre alte națiuni, să fii cinstită, iubită și prieptă..."

Regina n'are — spune scrisoarea Ei — nici o avuție să ne lase. Ne lasă totuși cea mai înaltă moștenire spirituală, la care poate năzui un popor: încrederea neștirbită în strălucitul lui viitor și mișcătorul apel la unirea, care face neamurile puternice: „Încredințez copiii Mei inimii Poporului Meu; fiind muritori, pot greși, dar inimile lor sunt calde, așa cum a fost a Mea; iubiți-i și fiți folositori unul altuia, căci așa trebue să fie".

Admirabil cuvânt de mamă și de Regină! „Așa trebue să fie". In mișcătoarea lui simplicitate, îndemnul înțelept, care e cea din urmă voință a Ta, va fi primit de poporul român, care te-a iubit atâta, cu dragostea respectuoasă, cu care gândurile lui te-au urmărit până la lăcașul din urmă și cu încredințarea că Aceia care cu o prevăzătoare și eroică răbdare a stăruit pentru întregirea neamului, a dispărut dintre noi, purtând în inima Ei largă viziunea profetică a ursitei glorioase a urmașilor Ei, a țării și poporului Ei, strâns uniți laolaltă pentru închegarea viitorului lor.

Ne-ai spus rămas bun pe veci și ne-ai lăsat cu limbă de moarte să ne amintim că ne-ai iubit și binecuvântat cu ultima Ta suflare.

Poporul nostru Iți va păstra amintirea eternă și cele din urmă dorințe, pornite din inima pe care ne-ai lăsat-o, vor rămânea în inimile noastre.

Dormi în pace sub lespedea funerară, alături de voevozi și regi, în biserica domnească, clădită pe plaiurile începuturilor noastre. Cu capul descoperit, mulțimea își va pleca fruntea cu evlavie în fața mormântului Tău și va murmura: „A fost o mare Regină!" Iar la Balcic, pe pământul mai nou al României, în colțul de stânci, de ape și lumină, unde ai tălmăcit în ziduri, în coloane, în terase și în flori atâta dragoste de frumos, când pelerinii amintirii vor păși dealungul potecilor de crini spre „Steaua mării", unde se va adăposti sub piatră inima Reginei neuitate, numai gânduri de pietate și cuvinte de slavă se vor înălța spre seninul cerului albastru.

„UNIVERSUL"

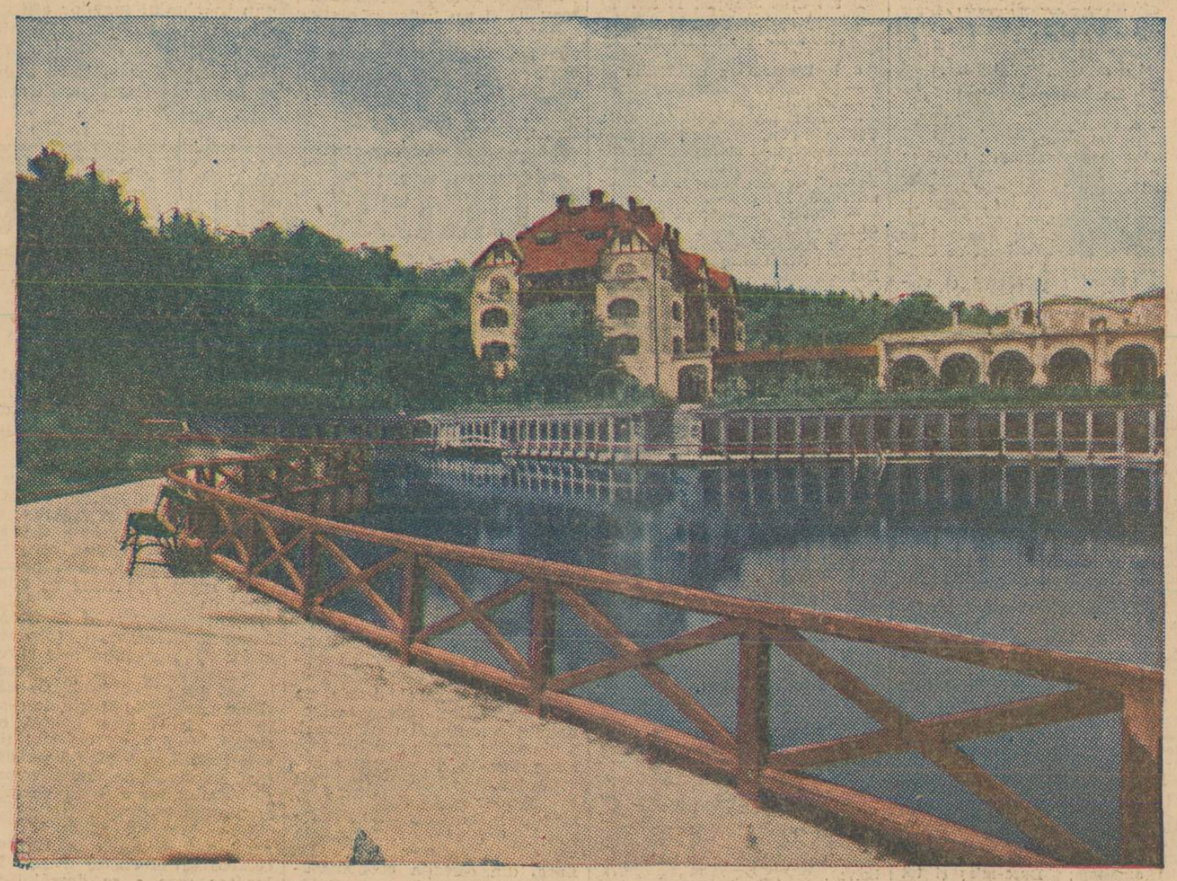

BĂILE OCNA-SIBIULUI — Foto ARH. ALEX. PETIT

Danie pilduitoare

de I. VION

Oricine a citit preciziunile din testamentul atât de grijuliu rânduit, al acelui român inimos care se numea Ion Stănescu, n'a putut să nu facă, odată cu noi, constatarea: iată un om de omenie, un suflet în care nevoile colectivității au găsit un ecou pe care generozitatea l-a realizat pe tărâmul practic.

Cu prilejul donației făcută de d. rector Stoicescu și ori de câte ori s'a pomenit de dărnicia ctitorilor de așezăminte culturale și spitalicești din veacurile trecute, noi am arătat că pretutindeni, în țările civilizate, bogăția este considerată ca o funcție socială și cel care o posedă se consideră încărcat de o sumedenie de obligațiuni morale.

Nu toți oamenii harnici pot aduna bogății și nu toți cei cari învață carte pot valorifica învățătura lor, capitalul de cunoștinți acumulat în școli.

Dar, după cum folositor societății este acel învățat care din acest capital de cultură împărtășește mulțimii principiile de bază ale studiilor trecute prin alambicul judecății lui personale, tot așa și omul căruia norocul i-a dat prilejul să fructifice economiile ori aptitudinile lui practice, nu poate fi considerat folositor societății dacă din belșugul acumulat nu se împărtășește colectivitatea însăș.

Admirabil om de ispravă, în mintea căruia bunul simț întrecea cultura oficial", regretatul Ion Stănescu și-a dat seama, instnctiv, de îndatoririle pe care le are față de neamul său și a făcut din ultimele dispoziținni testamentare un model de generozitate pentru viitorime.

Din viață încă, omul care nu avusese posibilitatea să urmeze decât cursurile primare, și-a dat seama de nevoia de a ajuta opera de selecționare a elementelor din pătura săracă și a creiat, încă din 1924, acel cămin studențesc ce-i poartă numele!

Biserici, clinici, spitale, azile de bătrâni, tot felul de așezăminte culturale și filantropice s'au împărtășit din generozitatea acestui om de o modestie pe care numai bunătatea o egala, și pe care o

(Continuare in pag. 2-a)

Tumultuoasa copilărie a Ducelui

de LUIGI SCEVOLLA
care a fost învățătorul Ducelui în satul Dovio Predappio.

D. Mussolini a împlinit 55 de ani. Poporul italian va sărbători cu discreție această aniversare, întrucât Ducele nu înțelege să-i dea caracterul unui prilej de manifestație în favoarea sa.

Asemenea aniversări sunt, într'adevăr, pentru acei cari au fericirea să le sărbătorească și cari, ca d. Mussolini, au fost predestinați să aibă răspunderea destinelor unei națiuni, mai mult prilej pentru o cercetare întinsă a activității lor, pentru a supune judecății propriei lor conștiințe, bilanțul serviciilor făcute în serviciul patriei. Desigur, d. Mussolini, în această zi de aniversare, aruncând privirea asupra celor înfăptuite, de când poporul italian a încredințat îndemânării și energiei sale soarta lui, va găsi multe îndreptățiri recunoș-

Ducele

tinței ce i-o manifestă poporul italian și multe îndemnuri pentru continuarea unei activități căreia, nici adversarii săi nu-i pot contesta desinteresarea și dragostea de patrie.

Am socotit interesant să profităm de acest prilej spre a publica articolul de mai jos, datorit primului Duscal al conducătorului Italiei:

Sunt un bătrân învățător ieșit la pensie de zece ani. Timp de mai bine de 45 ani, am cunoscut multe firi de copii: răsvrătite, energice, înțelegătoare. Dar niciodată personalitatea unui copil nu mi-a impus atâta ca aceea a lui Benitto Mussolini.

Totuși, abia în cursul celor din urmă douăzeci de ani, atât de agitați, pe cari i-am trăit, mi-am putut da seama cât de deosebit era acest băețaș ale cărui năzbâtii, mama lui venia să mi le povestească, plângând.

Cunosc bine pe mama lui Benitto. Ea era pentru mine o colegă. Intr'adevăr, d-na Mussolini conducea o clasă de 12 eleve într'o școală de fete. Ea îmi mărturisea adesea desnădejdea, că avea un fiu atât de svăpăiat și de care se temea că nu va ajunge nimic bun în viață.

NASCUT INTR'UN HAN LA LUMINA UNUI INCENDIU

Benitto s'a născut — am fost unul din primii cari au văzut pe acela care trebuia să devină Ducele nostru — în împrejurări destul de neobișnuite.

Dealtminteri, ca secretar al primăriei, mie îmi revenea cinstea de a înregistra această naștere, la 29 Iulie 1883... Imi amintesc, că, în ajun, un incendiu izbucnise în dugheana unui tâmplar, care locuia într'o casă alături de fierăria soților Mussolini.

Aceștia fuseseră nevoiți să evacueze domiciliul și să se refugieze la niște vecini, așa că, Benitto se născu într'o cameră, luminată de flăcările unui incendiu, care înspăimântă satul...

Din prima lui tinerețe nu-mi amintesc decât bătăile pe care le căpăta dela tatăl său, om simplu și curagios, dar violent. La 4 ani, Benitto era cel mai cunoscut puști din Dovio Predappio. Și azi încă, se mai găsesc în acest sat câțiva bătrâni care-și

(Continuare in pag. 2-a)

La adăpostul armelor...

... Se organizează pacea...

Sub țevile formidabile ale crucișetorului „Houston", pre[illegible]ele Roosevelt trece în revistă flota americană, în ba[illegible] Francisco.

IN PACIFIC

Ce vrea Japonia

De câțiva ani, nici un ocean nu și-a meritat mai puțin numele ca cel Pacific. In 1931, tânăra și ambițioasa armata japoneză, profitând de criza rusească, provocată de aplicarea planului de 5 ani, ocupă Manciukoul și Jeholul, dând astfel cea dintâiu lovitură gravă sistemului siguranței colective. In 1932, Japonia iese din Liga. In 1936, prin semnarea pactului anticomunist dela Berlin ea proclamă deschis ambițiile sale imperiale. In vara lui 1937, începe fără declarație de război campania din China, care dintr'o operație de poliție în China de nord se transformă într'o vastă operațiune militară contra întregei Chine și absoarbe azi toate forțele nipone.

De câteva zile, agențiile de presă ne aduc vestea unor grave incidente pe frontiera dintre Siberia și Mandciukoo care au provocat o vie încordare politică între Moscova și Tokio și au făcut să se vorbească de posibilitatea unor actiuni de forță, pentru rezolvarea conflictului.

Ce vrea Japonia, ce ambiții o neliniștesc, ce nevoi o împing la această politică de expansiune brutală?

Populația Japoniei crește cu o uimitoare repeziciune: 33 milioane de locuitori în 1872; 47 milioane în 1904; 54 milioane în 1905; 67 milioane în 1934. Dacă adăugăm la populația arhipelagului nipon Formoza, Coreea, Sakalinul, Kwantung și insulele Pacificului, populația imperiului era în 1930 de 92 milioane. Coeficientul ei de creștere — de peste 700.000 suflete anual, — face ca azi populația ei să atingă aproape 100 milioane de oameni.

Nicio emigrație nu compensează această repede progresiune etnică, pe un teritoriu restrâns de 380.000 km.².

Pământul japonez e foarte sărac. Numai o cincime a solului este cultivabilă. Proporția populației pe km.² este de aproape 200 de persoane; dacă o raportăm numai la suprafața cultivabilă, ea atinge 1.000 locuitori pe km.². E cea mai mare densitate din lume.

Agricultura japoneză nu face față nevoilor de hrană ale populației. O industrie și un comerț puternic centralizate completează activitatea economică a țării. Grație salariilor foarte [illegible]luse și standardizării muncii, o producție eftină de serie îngădue și impune industriei o politică de [illegible]ansiune economică, în lu[illegible]ntreagă, dar mai ales [illegible]entul asiatic.

[illegible] civilizației occidentale era nouă, numită [illegible]i până acum o jumătate de secol, Japonia, retrasă în insulele ei, și stăpânită de tradițiile ei medievale, n'a avut vreme să-și întemeieze un imperiu colonial. Astăzi, fruntașii vieții politice și militare ai Japoniei vor să câștige timpul pierdut. Un fel de mesianism imperial însuflețește poporul japonez. Impăratul e de origină divină. Rasa lui Yamato se scoboară din zei. Ea s'a păstrat neintinată pe insulele predestinate pentru ca la momentul potrivit să-și instăpânească domnia pe pământuri și pe oceane. Generalii, amiralii, oamenii politici, predică această doctrină de ani de zile. Iată ce scrie majorul general Nanaka, în 1918: „Scopul final al politicii este cucerirea lumii de către o națiune imperialistă. Care popor ar putea cuceri lumea? Cel care este puternic unit de patriotism, care are ambițiuni imperiale nestinse și care este gata să facă toate sacrificiile în vederea acestui scop final... Națiunea japoneză, dată fiind glorioasa ei istorie și așezarea ei, ar trebui să se încordeze pentru a îndeplini această misiune predestinată". Iar generalul Araki, fost ministru de război, scria, în această calitate, în 1932: „Albii au făcut din națiunile din Asia obiecte pure și simple de opresiune. Japonia imperială nu poate și nu trebue să lase mai multă vreme nepedepsită nerușinarea lor. Țara noastră este hotărîtă să-și propage idealul său național dealungul celor 7 mări, să-l răspândească în cele 5 continente ale pământului, chiar dacă ar trebui să întrebuințeze forța. Noi suntem urmașii zeilor. Trebue să stăpânim lumea".

Desvoltarea neîncetată a populației pe un teritoriu neîndestulător și sărac, progresele unei industrii concentrate într'un număr redus de mâini și obsedate de grija desfacerii produselor ei, în fine, fanatismul național și imperialist al armatei și marinei, care joacă un rol din ce în ce mai mare în politica imperiului și absoarbe — în timp normal — 50% din veniturile statului împing Japonia spre o politică de întreită expansiune: etnică, economică și militară.

Campania în China este — după cucerirea Manciukoului — expresia acestui imperialism. Prin războiul început acum un an pe continentul asiatic, Japonia a lovit interesele tuturor Marilor Puteri europene ca și ale Statelor Unite. Niciuna din aceste Puteri nu este capabilă însă să stăvilească singură această expansiune japoneză. Distanta pune între ele și Japonia un obstacol de neînvins. O actiune colectivă contra expansiunii japoneze n'a fost deasemenea posibilă, din cauza încordării politice, care în ultimii 3 ani, a împărțit Europa în 2 tabere dușmane. Deacea marile puteri europene au fost obligate să facă în Pacific și China o politică de neintervenție, care este expresia diplomatică a resemnării în fața imposibilului. Singură Rusia Sovietică ar fi avut posibilitatea de a interveni direct și imediat în lupta dintre China și Japonia. N'a făcut-o până astăzi, din motive, care nu apar încă în lumina lor adevărată. Dar posibilitatea unei intervenții sovietice rămâne întreagă și este pusă din nou pe planul actualității de incidentele recente de pe frontiera dintre Siberia și Manciukoo.

Problema prezintă prea mult interes spre a nu face obiectul unei examinări mai amănunțite într'o vreme, în care cele mai îndepărtate evenimente au repercusiuni internaționale.

COOPERAREA FORȚELOR IN LUPTA SANITARĂ

Dintre atâtea laturi interesante, sub care se înfățișează organizarea eroicei ofensive sanitare ce se va desfășura, cu începere dela 1 August, pe tot cuprinsul țării, este cu deosebire de reținut aceea în legătură cu preocuparea de-a ataca nu numai efectele vizibile ale proastei stări sanitare a populației noastre, dar mai ales cauzele adânci, sursele permanente, care determină și întrețin această proastă stare.

De altfel, această preocupare imprimă din capul locului întregii campanii o notă de netăgăduită seriozitate, punând în evidență bazele sănătoase și temeinice ale organizării sale.

Deci, nu trebue să ne mire, dacă vastul program de lucru întocmit de ministerul sănătății publice nu se limitează numai la măsuri de pură igienă și medicamentație, adică la măsuri din domeniul strict al medicinii preventive și al celei profilactice, ci, forțamente, se angajează și în domeniul profilaxiei sociale, economice și — am putea adăoga — psichice și morale, care este mult mai complicat, mai greu de reali-

(Continuare in pag. 2-a)

Adjutantul d-lui Hitler

Căpitanul WIEDEMANN

xX●●Xx

Furt într'un muzeu

Amsterdam, 29 (Rador). — Hoți rămași necunoscuți au pătruns în muzeul de geologie și mineralogie din Leyda și au furat 9 pietre prețioase în valoare de peste 2.000 florini.

Poliția percheziționează persoanele care au vizitat eri muzeul.

xX●●Xx

Aur scos din fundul Mării

Amsterdam, 29 (Rador). — Olandezul Karimata care de mai multă vreme încerca cu ajutorul unei drage să scoată o încărcătură de aur de pe bordul vasului „Lutine", scufundat acum o sută de ani în apropierea insulei olandeze Terschelling, a reușit să scoată prima bară de aur. Ea este lungă de 20 cm., lată de 6 cm. și înaltă de 7 cm.

xXx●●Xxx

Lordul Runciman

Numele d-lui Runciman este azi rostit pretutindeni.

Lordul va sosi Miercuri, în calitate de observator și mediator, la Praga, în chestiunea statutului minorităților din Cehoslovacia.

SCRISORI DIN LONDRA

Convorbirile dela Paris

de AUGUR

Londra, Iulie

Germania era prezentă la convorbirile ce le-a avut la Paris lordul Halifax, secretarul nostru de stat la afacerile străine, cu miniștrii francezi, d-nii Daladier și Bonnet. Căci discuția s'a învârtit împrejurul problemei relațiilor dintre înțelegerea anglo-franceză și Puterea, care e astăzi în Europa agresorul potențial.

Putem, deasemeni, numi și o altă mare Putere care era absentă din gândul d-lor Halifax și a interlocutorilor săi. Aceasta absentă era Rusia. Faimentul politicii ei în Spania, — publicul nu și-a dat încă seama — exclude Moscova dela orice influență asupra afacerilor Europei. S'a vorbit mai deunăzi despre o pretinsă propunere din partea Berlinului, pentru o conferință în patru, spre a rezolva problema Cehoslovaciei. Sugestia însă nu era viabilă. Totuși, printre motivele invocate de toate părțile, spre a declara că o conferință în patru ar fi inacceptabilă, n'am găsit nici unul măcar, care să fie bazat pe absența Rusiei din conciliabulul propus.

Influența rusească a scăzut foarte mult. Dar, pentru ca aceasta să fie vizibil pentru toți trebue ca victoria naționaliștilor din Spania să fie incontestabilă în ochii tuturor.

Comunicatul oficial asupra rezultatelor convorbirii pe care a avut-o lordul Halifax cu miniștrii francezi, constată — după cum era ușor de prevăzut — perfecta armonie care domnește între cele două puteri asupra înțelegerii. Pentru noi e interesant, mai ales, fiindcă el

(Continuare in pa